

s cizozemci. K číslu 1. K této otázce dlužno odpovědětí záporně. Jest nesporno, že dne 2. ledna 1919 došlo mezi stranami k dohodě, kterou celý nevyřízený obchod byl stornován a žalovaná strana se zavázala, že splatí žalující straně zadržený peníz ca 10.000 K nejpozději do 30. dubna 1919. Nesporno též, že dne 13. ledna 1919 žalovaná strana přesně vyúčtovala žalující straně, co jí dluhuje, vykázavši, že jest povinna zaplatiti jí 10.632 K 50 h. Stornem nevyřízeného obchodu a převzetím závazku, posléz řečený vyúčtovaný peníz zaplatiti, nastala novace ohledně posavadního právního poměru stran. Nešlo na dále o pohledávku z obchodního spojení, nýbrž o pohledávku z dohody stran. K této jednotlivé, osamocené pohledávce shora naznačené nařízení se nevztahuje. Jím postiženy jsou účty, to jest seskupení pohledávek a protipohledávek, ježto jen v tomto případě lze mluvit o uzavření účtu, jak oním nařízením jest předepsáno. Poněvadž v tomto případě v době, kdy nařízení nabylo účinnosti, o otevřeném účtě nemohlo býti řeči, jest zcela lhostejno, zda nařízení vztahuje se i na jiné účty, než na které je omezuje soud odvolací.

K číslu 2. Stanoví-li se v § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n., že závazky znějící na koruny rakousko-uherské měny, které jsou splatny v oblasti Československého státu, platí se v korunách československých, opakuje se tím jen zásada, vyslovená v čl. 336 obch. zák., pokud se týče v §§ 905 a 1420 obč. zák., dle níž co do měny rozhodným jest v pochybnosti splnění závazku. Tato zásada dle čl. 325, odstavce druhého obch. zák. zůstává v platnosti i tehda, když dlužný peníz zasílá se dle prvního odstavce téhož zákonného předpisu na místo, různé od splnění závazku. Těžiště ustanovení § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. spočívá v dalším předpisu, vedle něhož počítá se v těchto případech jedna koruna československá za jednu korunu rakousko-uherskou. Tento zákonem stanovený poměr obojí měny platí, an zákon nerozeznává, a splatností peněžitého závazku míní se místo splnění pro všechny případy, k nimž vztahuje se zásada, převzatá do § 6 cit. zákona z čl. 336 obch. zák., pokud se týče z §§ 905 a 1420 obč. zák. Snaží-li se tudíž dovolání vyloučiti použitelnost zákonné relace pro všechny případy, kde peníze zasílají se dle čl. 325 odstavec první obch. zák. z tuzemského splnění do ciziny, vnáší libovolně do zákona rozeznávání, jež v něm obsaženo není a jež do zákona úvahami národohospodářskými vneseno býti nemůže. Proto jen mimochodem se podotýká, že žalovaná strana obdržela zažalovaný peníz před okolkováním bankovek, že peníz ten má v bankovkách čsl., pokud se týče hodnotách, čsl. měně odpovídajících a že jí bylo zůstaveno, by dluh svůj ještě před okolkováním bankovek splatila v bankovkách neokolkovaných. Žalovaná strana tedy to jest, jež z okolkování bankovek chce pro sebe těžiti a odškodniti se takto za méněcennost svých pohledávek za dlužníky v jiných sukcesivních státech bývalého Rakouska. Vyrovnati hospodářské nesrovnalosti, přivoděné různou hodnotou měn těchto států, není věcí soudů, nýbrž zákonodárce.

Čís. 665.

Nedostaví-li se, ač řádně byl uvědoměn, jeden z manželů ke smírovacímu pokusu, nelze povolití dobrovolný rozvod manželství.

(Rozh. ze dne 14. září 1920, R II 243/20.)

Ve sporu o rozluky manželství dohodly se manželé na dobrovolném rozvodu od stolu a lože. Ku třetímu ze smířovacích pokusů, jež konány byly u příslušného okresního soudu, se manžel nedostavil. Když pak téhož dne odpoledne dostavil se k okresnímu soudu za účelem výslechu v trestní věci, předsevzal s ním soudce třetí smířčí pokus, manžel pak bez udání důvodů odepřel podpis protokolu. Po té učinil manžel u sborového soudu, u něhož veden byl rozlukový spor, prohlášení, že bere svůj návrh na povolení dobrovolného rozvodu dodatečně zpět. Sborový soud prvního stádu povolil dobrovolný rozvod a nevzal uvedené prohlášení na vědomí. Rekursní soud nevyhověl stížnosti manželově. Důvody: Stěžovatel neučinil výslovně projev v ten smysl, že odvolává souhlas s dobrovolným rozvodem, nýbrž prostě se choval odmítavě, nejprve se nedostaviv a potom nepodepsav protokolu. Z tohoto odmítavého chování nelze však vyvoditi mlčky projevený dodatečný nesouhlas s návrhem na povolení dobrovolného rozvodu. Vždyť smířčí pokusy nejsou určeny k tomu, aby po třikráte bylo zjišťováno, že souhlas s dobrovolným rozvodem ještě trvá, nýbrž naopak smířčí pokusy mají za účel, přiměti rozváděné manžele rozumnou domluvou k tomu, aby se smířili a setrvali v manželském společenství. Odmítavé chování při takovém smířčím pokusu ať už tím, že žalovaný manžel se nedostaví, nebo že protokol bez udání důvodů nepodepíše, nemůže se tedy rozumně vyložit jinak, než že manžel nesouhlasí s manželským společenstvím, že nechce se smířiti, že tudíž trvá na rozvedení svazku, který je mu nesnesitelným.

Nejvyšší soud nepovolil dobrovolného rozvodu.

Důvody:

Povolení dobrovolného rozvodu manželství musí předcházeti tři smířovací pokusy dle § 104 obč. zák. Tyto smířovací pokusy mohou dle povahy věci býti předsevzaty, ač-li nemají klesnouti na pouhou bezvýznamnou formalitu, za současné přítomnosti obou manželů, neboť jen v tom případě mohou míti účinek zákonem zamýšlený, poněvadž pouze tím způsobem lze docíliti smíření se obou manželů, což jest pravým účelem pokusů těch. Od požadavku současné přítomnosti obou manželů lze upustiti jen výjimečně v případech, kdy zvláštní okolnosti (na př. nezvěstnost nebo duševní choroba jednoho z obou žadatelů) odchylku od všeobecného pravidla odůvodňují. Jestliže jeden z manželů, ač řádně uvědoměn, ke smířovacímu pokusu se nedostaví, nelze dobrovolného rozvodu manželství povolit. Usnesením prvního soudu a napadeným potvrzujícím usnesením rekursního soudu, jakož i postupem příslušného okresního soudu při třetím pokusu smířovacím byly zásady tyto porušeny. Jak ze správy okresního soudu na jevo jde, nedostavil se manžel ke třetímu smířovacímu pokusu ustanovenému na den 4. března 1920 na 9. hod. dopol. Okresní soud měl tuto skutečnost prostě zjistiti, čehož však neučinil, nýbrž na místě toho předsevzal s manželem samotným, jenž uvedeného dne odpoledne se dostavil k soudu, aby byl v trestní věci jako obviněný vyslechnut, smířovací pokus; dotýčný protokol obsahuje záznam, že se manžel dostavil avšak podpis protokolu bez udání důvodu odepřel. Aniž by bylo třeba zkoumati, proč manžel podpis protokolu odepřel, a jaký význam toto odepření podpisu má, jest zřejmo, že smířovací pokus s ním

samotným předsevzatý, když závažného důvodu k tomu nebylo, aby smířovací pokus s každým z manželů zvláště byl předsevzat, se přiči ustanovení zákona, to tím více, když tento dodatečný pokus smířovací vůbec ani proveden býti nesměl, ježto manžel ke společnému pokusu smířovacímu, ač řádně o něm vyrozuměn, se nebyl dostavil. Řízení soudní jest tedy v té příčině protizákonné, a jest i usnesení na něm se zakládající jak soudu krajského tak i soudu rekursního zřejmě protizákonné. Vůči odůvodnění rekursního soudu, jenž nedostavení se jednoho z manželů ke smířovacímu pokusu vykládá v ten způsob, že jest za to míti, že nedostavivší se manžel nesouhlasí s manželským spolužitím, že se nechce smířiti, nýbrž že trvá na rozvedení manželského svazku, a že tedy soud právem shledal že i třetí pokus smírčí neměl výsledku, dlužno uvést, že zákon předpisuje jako předpoklad povolení dobrovolného rozvodu **p r o v e d e n í** resp. **p ř e d s e v z e t í** tří smířovacích pokusů, a že, nedostaví-li se jeden z manželů ke smířovacímu pokusu, nelze přirozeně mluvit o předsevzetí pokusu smířovacího. Tím padá samozřejmě úvaha o výkladu nedostavení se toho kterého manžela.

Čís. 666.

Pro nárok na náhradu léčebných útrat vadou stíženého dobytčete jest věcně výlučně příslušným soud okresní (§ 49 čís. 8. j. n.).

(Rozh. ze dne 14. září 1920, R II 255/20.).

Kupitel koně žaloval na okresním soudě prodatele o náhradu 3.180 K vynaložených na léčení koně, jenž onemocněl ihned po převzetí a jež prodatel odmítl vzít zpět. Námitce věcné nepřislušnosti **o k r e s n í s o u d** vyhověl a žalobu odmítl. **D ů v o d y:** Dle žalobcova udání jest žalobou uplatňován nárok na náhradu škody, kterou utrpěl žalobce jako jednatel bez příkazu žalovaného, necháváje koně léčiti. Nejedná se tedy v tomto případě o žalobu z vady dobytčete, nýbrž o obyčejnou žalobu z jednatelství bez příkazu ve smyslu §§ 1035, 1036 obč. zák. a není proto vzhledem ku výši zažalovaného peníze příslušným okresní soud dle § 49 čís. 8 j. n., nýbrž soud sborový I. stolice (§ 49 čís. 1 j. n.). **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku nepřislušnosti. **D ů v o d y:** Žalobu, o niž tu jde, dlužno považovati za žalobu, domáhající se nároku na správu. Neboť zákon (§ 932 obč. zák.) předpokládá pouze, že věc, jež je předmětem správy, trpí vadou (napravitelnou nebo nenapravitelnou), jež po převzetí věci kupitelem se objevila, avšak před tím již tu byla; není však třeba, aby nápravu uplatňovaných vad provedl pouze prodatel. Kdo onemocnělého koně koupil za podmínek, jež zakládají nárok na správu, může i výlohy za léčení koně uplatňovati pod hlediskem »snížení ceny« (srovnej: Örtmann, obligační právo III. vydání str. 430 a Gl. Unger n. ř. č. 5839). Dle § 49 čís. 8 j. n. náleží veškeré žaloby pro vady dobytka k právomoci okresních soudů (srovnej materialie c. ř. s. I., str. 61).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.